

[Jørgen Jensen]

pressionsgrupper navnlig fra industrien tvinger deres synspunkter igennem.

Jeg vil pege på udviklingen i Silkeborg. Her har kommunen af hensyn til miljøet opført et efter sagkundskabens udtalelser meget effektivt rensningsanlæg for det fra kommunen udledte spildevand. Men for papirfabrikken i Silkeborg, der er den største forurener i området, og som udleder en række skadelige stoffer med spildevand i samme vandområde som kommunen, er der givet dispensation med nedsatte krav, fordi fabrikken truede med lukning og dermed arbejdsløshed for den i forvejen hårdt ramte kommune, hvis man opretholdt krav om den samme rensning for fabrikken som den, kommunen gennemførte. Og når så miljøstyrelseslaboratoriet i Silkeborg åbner munden og taler om vandløbs kvalitet, møder man straks op med krav om, at embedsmændene skal tie stille og lade være med at politisere.

Ministeren stiller foreslag om ændring af § 65 i levnedsmiddeloven om tavshedspligt, og vi må i udvalget undersøge, om denne ændring er tilstrækkelig til at stoppe for de forsøg, der er gjort på – jeg kan nævne Køge – med henvisning til tavshedspligten at true byrådsmedlemmer til at tilbageholde oplysninger om udviklingen omkring B.T.-Kemi.

Derfor kan jeg ikke tilslutte mig det, der har været fremme om, at man skal være forsigtig på dette område. Det er nødvendigt, at åbenheden er til stede, hvis vi skal ændre på forholdene. Vi må også notere, at det først og fremmest er miljøgrupper og faglige organisationer, der har fremholdt problemerne og skabt bevægelse. Jeg skal bare nævne PVC-fabrikken i Skælskør og det røre, der var heromkring. Men det virker ikke befordrende på den aktivitet, som vi tidligere har været enige om var ønskelig, hvis den ikke understøttes af de ansvarlige politiske organer, og de straffebestemmelser, som loven omtaler, har ikke virket afskrækkende. Tværtimod er de bøder, der er givet, nærmere en invitation til virksomhederne om at betale bøder fremfor at investere i rensningsanlæg. Det er svært at forstå f. eks. udviklingen omkring Proms kemiske Fabrik, der nu ligger i Viemose. Siden 1967 har denne virksomhed fået bøde, først en på 5.000 kr., så en på 10.000 kr. og sidst en på 20.000 kr. I 1976 fik man så et statstilskud på 1 mill. kr. til miljøforbedring, og samtidig er den samme virksom-

hed genanmeldt til politiet, fordi den bryder miljøloven.

Kravet må være, at virksomheder, der så groft overtræder miljøloven eller truer med lukning for at undgå investering i rensning, bliver overtaget af staten. Det kan blive dyrt at lade stå til, ikke alene økonomisk for samfundet, men også for folkesundheden og kommende generationers livsmuligheder.

Og hvad skal der så gøres? Ja, det må sikres enten ved lovændringer eller ved tilsagn fra ministeren, at decentralisering af loven ikke hindrer oprettelse af effektivt virkende udøvende og kontrollerende organer med den nødvendige ekspertise.

Jeg vil gerne understrege det sidste, at det er en nødvendighed, at det sikres. Det må også sikres, at det ikke bliver nødvendigt eller muligt for en politisk ansvarlig kommune eller amt at affinde sig med krav fra virksomhederne om nedsatte forureningsbekæmpelseskra v grundet på trusler om fimalukning.

Det må også sikres, at kontrol- og klageinstanser får en reel baggrund for deres arbejde. Det er et rigtigt princip, at det er forurenere, der skal betale, men det må ikke betyde, at det fortsat er forurenere, der bestemmer omfang og indhold af undersøgelser og dokumentation.

Jeg mener også, at miljøankenævnets sammensætning må ændres. Det er der en række sager der allerede har understreget nødvendigheden af. Der må repræsentanter med fra fagbevægelsen, forbrugerrådet og miljøgrupper. Vedrørende det sidste må det også være en understregning af, at det er samfundsmæssigt rigtigt at forsvare miljøet.

De ansatte på virksomhederne må også inddrages i miljøforsvaret. Det kræver adgang til oplysninger. Det kræver beskyttelse mod overgreb fra virksomheden, hvis man udtaler sig. Det kræver også tryghed for, at kravet om miljøforbedringer ikke medfører fimalukninger og dermed arbejdsløshed.

Som sagt ønsker vi ændringer navnlig i administrationen, men vi kan ikke støtte det radikale forslag, med det sigte, der ligger i bemærkningerne. Vi er indstillet på at støtte regeringens forslag, som det ligger her, men jeg mener altså ikke, at det er vidtgående nok. Vi må i udvalget prøve at gøre det bedre, og af det afhænger vores stilling i sidste ende.